

MALS TEMPS PER A LA INDÚSTRIA ARMAMENTISTA NORD-AMERICANA

Dividends de pau, un valor a l'alça

Cap altra economia occidental posseeix un complex militar-industrial tan immens com els EUA. Ara, el desarmament generalitzat amenaça la seua economia avesada a la droga de les armes. Les empreses d'armament no estan preparades per a aquesta prova i a milers de treballadors els espera l'acomiadament.

Durant molts anys, John O'Brien, president de l'empresa d'armament Grumman Corporation, de Long Island, prop de Nova York, va estar enamorat del seu treball, i es repartia entre la poltrona de govern de l'empresa, el Club de Camp i Washington.

Però des d'abril d'enguany, el veterà *home de les armes* ha perdut la il·lusió pel seu treball. El ministre de Defensa, Richard Cheney, vol frenar, o fins i tot parar, el que constitueix el gros dels treballs de Grumman: acabar el caça-marina F-14. I 5.000, o 10.000 dels 30.000 treballadors de Grumman podrien quedar-se sense treball.

El panorama de Long Island, on Grumman és la principal font de treball, s'estén per tot el país. La indústria d'armament nord-americana, amanyada durant quaranta anys, ha passat a l'autodefensa.

El clima de desgel entre l'Est i l'Oest ha afeblit, de manera sorprenentment ràpida, l'afany armamentista dels americans, «encara que algunes persones perdran, segurament, els seus llocs de treball —diu el president George Bush—, el nostre pressupost de defensa és un reflex de la voluntat del poble».

La veritable raó d'aquesta sospito-

sa preemtorietat de l'administració de Washington ens la dona el professor d'economia i crític antiarmamentista Seymour Melman: «Bush vol posar fi a la cursa armamentista perquè, si no, no podrà anivellar la seua economia».

Mitjançant retallades en els pressupostos de defensa, el president i el Congrés veuen l'oportunitat d'anivellar l'economia sense recórrer a l'augment dels impostos, i s'obtenen així fons per a altres apartats com ara medi ambient o ensenyament.

La voluntat de desarmament és especialment important en el Parlament. Les dues cambres han decidit reduir els pressupostos de finalització del bombarder antiradar B-2, el que té un preu entre 600 i 1.000 milions de dòlars per unitat, i els diputats han forçat el final dels cohets d'abast mitjà.

El demòcrata Sam Nunn de l'estat de Georgia (estat productor d'arma-

ment) i supervisor de la Comissió de Desarmament del Senat, ha elaborat un pla quinquenal que planteja la possibilitat d'estalviar 325.000 milions de dòlars, quantitat superior al pressupost anual destinat a armament. Tot això suposaria, en un càlcul invers, un vint per cent de retalls anuals.

Del programa de defensa estratègica SDI hi ha disponibles sèries completes de caçabombarders (tant el F-14, com el F15), els cohets MX, el destructor DDG-51 i l'aparell d'hèlixs verticals V-22 de Boeing i Bell. Amb tot això, desapareixen definitivament programes més antics: la construcció del bombarder estratègic B1 després del lliurament de l'exemplar número cent, i l'acabament de l'avió de transport C-5 Galaxy.

La supressió del B-1 comporta al voltant de 10.000 acomiadaments entre la firma productora Rockwell i els seus proveïdors. Retallades en el programa B-2 podrien obligar els responsables de l'empresa Northrop a desfer-se d'una part del seu equip especial. L'eliminació del Galaxy tindrà com a conseqüència l'atur per a 8.000 treballadors de la Lockheed de la planta de Marietta, a Georgia.

El poder del Congrés ha provocat ja l'acomiadament de 6.000 treballadors de la Hughes Aircraft, una empresa filial del gegant de l'automòbil General Motors. A la líder del mercat, McDonnell Douglas, li sobran en dos anys 7.500 persones si es deixa de fabricar el caça F-15. I Bell Helicopter haurà de prescindir de 2.500 treballadors de la seua planta de Dallas-Fortworth si no

es construeix l'aparell d'eixos verticals V-22.

Van ser pocs els que, després de l'era Reagan, van veure venir el desastre, i les empreses han tingut poc de temps per a realitzar les seues maniobres d'ajust. Ja a començaments d'any, el congressista demòcrata Ted Weiss advertia: «Els Estats Units es dirigeixen, sense estar preparats, cap a un creixement zero en el pressupost de defensa».

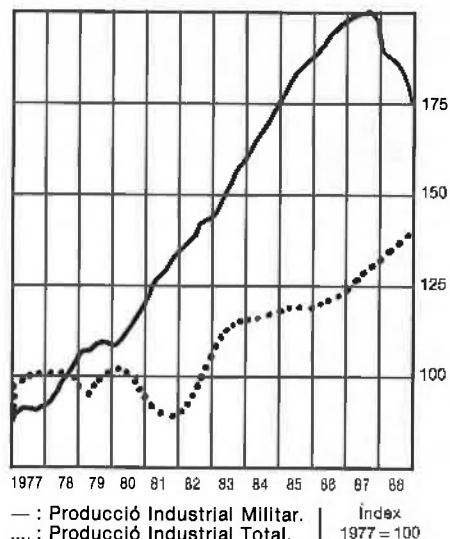
I per això Weiss, representant de Nova York, vol dur endavant una llei que permeta el traspàs de fons dedicats a armament a ajudes regionals en el camp civil. Ningú confia que els orgullosos, i sovint estúpids, magnats de la indústria d'armament passen *motu proprio* a produir amb èxit productes civils.

Els són una «indústria de serveis del Pentàgon», opina el portaveu de Rockwell, John Pierro, i estan a l'expectativa d'ordres. En Grumman, segons van indicar empleats veterans, l'última vegada que un grup d'experts es va atrevir a proposar l'augment de la divisió civil, va ser el 1961. La direcció es va negar a considerar l'informe presentat.

Els diners corrien generosament i regularment cap al sector d'armament i el guany estava garantit. Les empreses d'armament s'han fet riques, no per raons de competència empresarial, sinó per la seua activitat en els *lobbys*; no han aconseguit els seus beneficis pel seu comportament en el mercat, sinó gràcies a les reglamentacions de l'administració central de defensa que ara denigren.

Durant quaranta anys de guerra fre-

Indústria d'armament: un estat dins l'estat

da es va consolidar entre el Pentàgon i la indústria privada nord-americana una forma específica de capitalisme d'estat. L'administració de defensa era considerada la màxima autoritat que repartia els fons entre un grup privat d'empreses.

Els responsables econòmics, instal·lats en una xarxa perfectament teixida de comandes a càrrec de l'erari públic, eliminaren dels seus manuals les lleis de la competència del lliure mercat i polien constantment les de l'optimització de beneficis.

En connivència amb els buròcrates i militars del Pentàgon, van posar a la picota els principis econòmics de la indústria privada: en compte de beneficis mitjançant l'equilibri de costos, su-

¿VOLS REBRE INFORMACIÓ GRATUÏTA PER CORREU DE PUBLICACIONS EN CATALÀ?

Envia aquesta butlleta (retallada o fotocopiada) a l'Apartat de Correus 303. 46080 València

Nom _____

Cognom _____

Adreça _____

Població _____

Internacional House

- Classes d'anglès per a adults i xiquets.
- Grups reduïts.
- Curs especial convocatori desembre Cambridge First Certificate.
- Cursos de valencià i castellà.
- Professors nadius i titulats.

Pasqual i Genís, 16 - 46002 València
Telèfon (96) 352 06 42

perbeneficis mitjançant el seu augment.

A través de mitjans autoritzats i costos demostrats, les firmes del Pentàgon aconseguiren fer esclatar el benefici previst d'un 5%: com més costos, més beneficis. El risc, mentre un programa està en marxa, és nul.

Si en alguna ocasió s'equivocaven en els càlculs, això no significava, com és normal, una minva dels beneficis o una pèrdua. Aleshores s'entrava en càlculs de detalls que ho posaven tot al seu lloc una altra vegada.

El crític del Pentàgon, Ernest Fitzgerald, va mostrar en el Congrés la funda de plàstic del braç d'un seient d'un avió militar per la qual es van incloure, en els comptes del Pentàgon, 624 dòlars.

Els especialistes han calculat que la indústria d'armes nord-americana té una relació costos-rendiments pitjor que la de la indústria soviètica, en principi més endarrerida. Un alt funcionari de l'estat ho expressava així davant alguns dels almiralls i alts càrrecs militars: «La indústria americana d'armament és, després de la Unió Soviètica, la major societat socialista del món».

El complex industrial-militar americà, la màquina de guerra permanent més gran, en temps de pau engloba vora 40.000 empreses de totes les grandàries, des de la General Motors, amb els seus 766.000 empleats, fins a tallers de deu persones. Vora 26 milions d'americans (també estrangers) viuen directament o indirectament dels pressupostos de 300.000 milions de dòlars del Pentàgon.

Amb el pas dels anys, la concentració de força i l'immobilisme de les firmes d'armament van créixer i es van convertir en un costum. Les cent firmes més importants acapararen el 65% de les comandes militars; les cinc més grans, en reben una cinquena part.

Un estat dins l'estat. Tot i que els indicadors assenyalen que la contribució del sector militar al producte interior brut ha descendit als EUA, des del 1985, del 6,5% al 6%; mentre que a l'URSS es manté al voltant del 15%. Aquesta contribució durant la segona guerra mundial va arribar al 40%, i al 9% durant la guerra de Vietnam.

Però les xifres enganyen. La indústria americana s'ha fet més dependent de la producció d'armes que la d'altres països occidentals. Hi ha una gran diferència que un país tinga permanentment una alta contribució del sector d'armaments o que la tinga eventualment en períodes de guerra.

Després de la segona guerra mundial, les indústries americanes estaven

en una bona posició per a integrar-se ràpidament en la producció civil. Després de quaranta anys de guerra freda, la integració resulta molt més difícil per als productors d'armes.

Si és cert que a curt termini es veurien perjudicats els balanços i els llocs de treball de la indústria d'armament, també ho és que en una perspectiva a més llarg termini la conseqüència d'una major concentració en la producció de béns de pau només podria ser beneficiosa per a l'economia nord-americana.

Richard Cheney, ministre de Defensa dels EUA.

L'economia americana, igual que la soviètica, ha adquirit determinats vicis com a conseqüència del pes del sector militar. Gairebé dues terceres parts dels pressupostos públics per a investigació i desenvolupament foren destinades a la improductiva indústria d'armaments. De la totalitat d'inversions en investigació i desenvolupament, la indústria d'armament n'absorbeix la tercera part.

Els economistes veuen en la ressaca de la indústria militar el motiu fonamental de decandiment de la indústria nord-americana i de la davallada de la productivitat. De 1865 a 1975 els EUA es van mantenir al capdavant del món en salaris i productivitat industrial, segons es desprèn d'investigacions recents. Actualment ocupa el tercer lloc, darrere del Japó i de la República Federal d'Alemanya.

Es considera, també, que la sobrecàrrega de l'economia americana en l'aspecte armamentífstic és la causa de la negligència en el bastiment d'infraestructures i en la inversió en formació, aspectes essencials en una economia industrial forta.

El sector d'armaments veu esfereït com es popularitza, fins i tot en el *sancta sanctorum* de Wall Street, l'expressió *dividends de pau*. Els inconvenients d'aquesta conjuntura, en el centre neurològic financer, es consideren superables. Els analistes aclareixen que una reducció del sector armament quasi arribaria a tocar una economia que es troba, de moment, en ple rendiment.

El conservador banc Brown Brothers Harriman, de Nova York, opina que la reducció de les despeses d'armament «s'hauria de veure com una oportunitat per a reconduir mitjans cap a altres sectors econòmics». El banc calcula el valor econòmic dels *dividends de pau* en 100.000 milions de dòlars, encara que per ara només constitueix un valor de futur.

Els orgullosos senyors de les armes no accepten de bon grat aquestes xifres. Fins ara han tingut èxit amb l'amenaça que, sense ells, regions senceres quedarien estèrils. ¿Per què haurien de fallar ara les seues tècniques de pressió?

Cada firma d'armament intenta desesperadament aconseguir del minvat pressupost per a armes la mateixa quantitat que abans, a càrrec de les altres empreses. «Fan treball de lobby com uns campions mundials —assegurava, divertit, un congressista—, però el fet és molt simple: estan sobreemplets».

I, per això, alguns dels grans tornen al poble. Grumman s'esforça per aconseguir subcontractes del programa Airbus, i Lockheed va haver de traspasar 670 especialistes a l'empresa de la competència Boeing perquè s'encarregaren de muntar el super Jumbo 747-400.

La mateixa Boeing, inferior als seus competidors més forts en el treball de lobby, ha augmentat la seua divisió civil, i els fabricants de motors com General Motors i UTC (United Technologies), que es troben entre les deu primeres empreses d'armament, segueixen aquesta firma d'aviació cap a les inversions civils.

Als altres, si no és que torna la guerra freda, no els queda altra opció que buscar-se nous camps d'ocupació. Per als antimilitaristes com l'economista d'esquerres Seymour Melman, la divisa és clara: «Fer-se competitiu o fracassar. Pel que es veu, no s'han assabentat encara de tot el que està negociant-se a Ginebra».